

طراحی، شبیه سازی و ارزیابی یک سلول تمام جمع کننده سه ارزیابی بر مبنای ترانزیستورهای نانولوله کربنی - نسخه دو: بهبود کارایی

مهرداد آفرین^۱

۱- کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر - معماری سیستم های کامپیوتری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرری

m.afarin@iausr.ac.ir

خلاصه

ویژگی های منحصر به فردی مانند قابلیت انتقال الکتریکی بالستیک، تحرک پذیری بالای حامل ها، چگالی جریان زیاد، تقارن باند الکتریکی و عدم پیوندهای آویزان از یک سو و قابلیت تنظیم ولتاژ آستانه و در نتیجه امکان پیاده سازی منطق چند ارزیابی از سوی دیگر، ترانزیستورهای مبتنی بر نانولوله کربنی را در شمار یکی از مهمترین گزینه ها به منظور جایگزینی با ترانزیستورهای MOSFET قرار داده اند. امروزه یکی از بخش های مهم بسیاری از سیستم های VLSI مانند واحد محاسبه پردازنده ها، ریزپردازنده ها، پردازنده های سیگنال های دیجیتال و پردازنده های صدا و تصویر، سلول تمام جمع کننده است. علاوه بر این، تمام جمع کننده ها پایه و اساس بسیاری از مدارهای محاسباتی دیگر مانند تفریق گر، تقسیم گر، ضرب گر، کمپرسور، مقایسه گر، مدار محاسبه آدرس و مدار بررسی توازن را تشکیل می دهند. با توجه به این پیش زمینه و درک اهمیت غیر قابل انکار جمع کننده ها در سیستم های VLSI بر آن شدیم تا در این مقاله به ارائه یک تمام جمع کننده سه ارزیابی کارآمد بر مبنای ترانزیستورهای نانولوله کربنی بپردازیم و ضمناً در کنار آن مروری بر تاریخچه ترانزیستورهای نانولوله کربنی و انواع مختلف آنها بنماییم.

کلمات کلیدی: نانوتکنولوژی (Nanotechnology)، ترانزیستور نانولوله کربنی (CNTFET)، منطق چند ارزیابی (MVL)، جمع کننده (Full Adder)، منطق سه ارزیابی (Ternary)

۱. مقدمه

اولین ترانزیستور اثر میدانی مبتنی بر نانولوله کربنی (CNTFET) در سال ۱۹۹۸ توسط Tans و گروهش در مرجع [۱] گزارش شد، این ترانزیستور دارای ساختاری گیت-پشت^۱ می باشد، که از یک لایه ضعیف SiO_2 به عنوان اکسید گیت و از یک سیلیکون با ناخالصی زیاد به عنوان گیت برای کنترل هدایت استفاده می کند [۱]. در سال ۲۰۰۱ از عایق Al_2O_3 به جای SiO_2 به منظور کنترل پذیری بهتر گیت استفاده شد [۲]. پس از آن در سال ۲۰۰۲ ساختار ترانزیستوری گیت-بالا^۲ به جای گیت-پشت به منظور بهبود خاصیت الکترواستاتیک کانال، استفاده گردید [۳]. در همان سال از عایق دی اکسید هافنیم (HfO_2) به جای دی اکسید سیلیسیم (SiO_2) به منظور بهبود کنترل پذیری گیت بر روی جریان کانال استفاده شد [۴]. سپس از فلزات مختلفی همچون تیتانیوم، نیکل، آلومینیوم، پالادیوم و ... به عنوان سورس و درین، استفاده گردید، که در نتیجه درین و سورس از جنس تیتانیوم به عنوان مورد بهینه در کاهش مقاومت اتصال فلز-نانولوله گزارش شد. سرانجام ترانزیستور ساخته شده با سورس و درین فلزی از جنس پالادیوم، الکتروود گیت از جنس آلومینیوم و عایق گیت از جنس دی اکسید هافنیم برای بدست آوردن مشخصات dc عالی گزارش شد [۵ و ۶].

شروع طراحی گیت های منطقی بر مبنای ترانزیستورهای نانولوله کربنی در سال ۲۰۰۱ بود، که در این سال گیت های NOR، NOT، یک سلول SRAM و یک اسیلاتور حلقه ای AC سه-گانه ارائه شدند [۲]. سپس در سال ۲۰۰۶ اسیلاتور پنج-گانه مطرح گردید [۷].

¹ Back-Gate

² Top-Gate

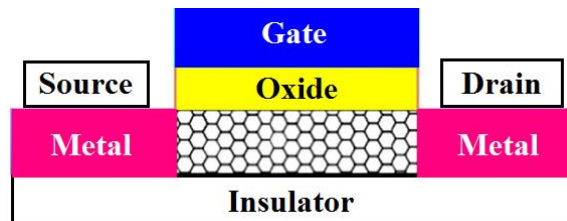
کنفرانس ملی چشم انداز ۱۴۲۰ و پیشرفت های تکنولوژیک مهندسی برق، کامپیوتر و فناوری اطلاعات

Center of Development of
Modern Training of Iran

اولین کار برای طراحی مدارهای چند ارزشی مبتنی بر ترانزیستور نانولوله کربنی در سال ۲۰۰۵ ارائه شد [۸]، که به دلیل مصرف توان ایستای بالا، مشخصه‌ی جریان-ولتاژ غیر ایده‌آل و مشخصه‌ی انتقال ولتاژ (VTC) نامناسب چندان مناسب نبود. گروه Lombardi در سال ۲۰۱۱ با تغییر در طراحی مدار، توانست تا حد زیادی مشکلات مدار قبلی را مرتفع نماید [۹]. در سال ۲۰۰۶ شرکت IBM اعلام کرد که اولین مدار مجتمع مبتنی بر نانولوله‌های کربنی را ساخته است [۱۰]. در سال ۲۰۰۷، Deng به همراه همکارش در دانشگاه استنفورد مدلی استاندارد را برای شبیه‌سازی مدارهای مبتنی بر ترانزیستورهای نانولوله با طول کانال ۳۲ نانومتر در قالب نرم‌افزار HSPICE و همچنین مدلی استاندارد به منظور سنتز این مدارها با استفاده از کد Verilog را ارائه داد [۱۱ و ۱۲]. در سال ۲۰۰۸ مدار مجتمعی ساخته شد، که از نانولوله‌های کربنی فلزی به عنوان میان‌اتصالات^۳ در مدار استفاده می‌کرد، این مدار می‌توانست با فرکانس بیش از ۱ گیگاهرتز کار کند [۱۳]. در سال ۲۰۱۳ یک گروه از محققان دانشگاه استنفورد موفق به ساخت کامپیوتر مبتنی بر ترانزیستورهای نانولوله‌ی کربنی شدند [۱۴]. در سال ۲۰۱۵ Lee و همکارانش در دانشگاه استنفورد مدلی استاندارد برای شبیه‌سازی و سنتز مدارهای مبتنی بر ترانزیستورهای نانولوله با طول کانال زیر ۱۰ نانومتر ارائه دادند [۱۵، ۱۶ و ۱۷].

۲. مروری بر انواع ترانزیستورهای مبتنی بر نانولوله‌های کربنی

اولین نوع ترانزیستورهای نانولوله کربنی ترانزیستورهایی با سد شاتکی یا SB-CNTFET بود. ساختار این نوع ترانزیستور در شکل ۱ نمایش داده شده است. SB-CNTFET از درین و سورس فلزی استفاده می‌کند و بر اساس تونل‌زنی مستقیم از طریق مانع شاتکی^۴ عمل می‌کند. در این نوع ترانزیستور، نقاط تماس درین و سورس مستقیم به کانال ذاتی نانولوله متصل است، بنابراین، انتظار می‌رود که در نقاط تماس، اتصال فلز-نیمه‌رسانا، یک سد شاتکی را ایجاد کند [۱۸، ۱۹].

شکل ۱- ترانزیستور SB-CNTFET

در ترانزیستورهای SB-CNTFET، ارتفاع مانع شاتکی در حقیقت به اندازه‌ی $V_{GS} - V_{DS}$ می‌باشد، بنابراین این ارتفاع می‌تواند توسط ولتاژ گیت و ولتاژ درین کنترل شود و در نتیجه، رسانایی متقابل این ترانزیستور وابسته به ولتاژ گیت و درین است. شکل ۲ دیاگرام باند انرژی یک ترانزیستور SB-CNTFET را در شرایط مختلف بایاس نشان می‌دهد، دیاگرام باند انرژی، در حقیقت، پتانسیل نقاط مختلف یک ترانزیستور را نشان می‌دهد، همان گونه که مشاهده می‌شود، بسته به بایاس اعمال شده، تعداد موانع شاتکی ایجاد شده و نوع حامل‌هایی که می‌توانند از عرض مانع تونل بزنند، متفاوت است. در صورتی که ولتاژ گیت از ولتاژ درین بیشتر باشد، در باند هدایت نانولوله، در محل هر اتصال، یک مانع شاتکی وجود خواهد داشت و الکترون‌هایی که در سمت سورس از مانع موجود عبور می‌کنند و به باند هدایت نانولوله وارد می‌شوند، در مقابل مانع شاتکی دوم در سمت درین، قرار گرفته و در صورت دارا بودن انرژی مورد نیاز، می‌توانند از این مانع نیز تونل بزنند، بنابراین، در این حالت، دو مانع شاتکی بر سر انتقال الکترون‌ها وجود دارد، علاوه بر آن، الکترون‌هایی که نتوانند از مانع دوم عبور کنند، دوباره به درون کانال بازتابش می‌شوند و حرکت سایر الکترون‌های عبوری را دشوار می‌سازند، با توجه به آنچه گفته شد، برای محاسبه‌ی جریان ترانزیستور در این حالت، باید احتمال تونل‌زنی الکترون‌ها از هر دو مانع محاسبه شود، همچنین باید اثرات بازتابش الکترون‌ها، در نظر گرفته شود، برای این کار از این نکته استفاده می‌شود که وقتی احتمال عبور از یک مانع شاتکی T باشد، احتمال بازتاب از آن $T - 1$ است.

³ Interconnects

⁴ Schottky Barrier

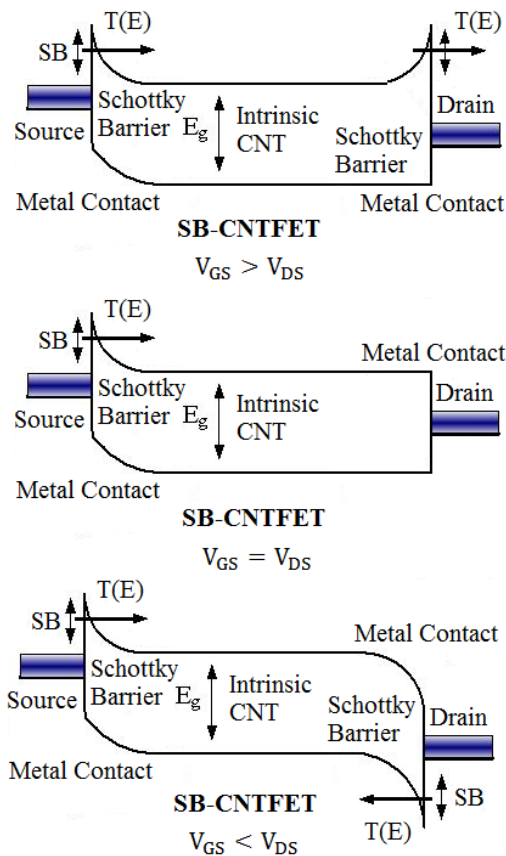
کنفرانس ملی چشم انداز ۱۴۲۰ و پیشرفت های تکنولوژیک مهندسی برق، کامپیوتر و فناوری اطلاعات

Center of Development of
Modern Training of Iran

در صورتی که ولتاژ گیت و درین با هم برابر باشند، مانع شاتکی در سمت اتصال درین از بین می‌رود و جریان ترانزیستور فقط ناشی از تونل‌زنی الکترون‌ها از مانع موجود در باند هدایت در ناحیه‌ی اتصال سورس می‌باشد.

در صورتی که ولتاژ درین از ولتاژ گیت بیشتر شود، در سمت درین، یک مانع شاتکی در باند ظرفیت ایجاد می‌شود، این مانع امکان تونل‌زنی حفره‌ها را از اتصال درین به باند ظرفیت نانولوله میسر می‌سازد، بدین ترتیب در این حالت جریان ترانزیستور از حاصل جمع جریان‌های تونل‌زنی ناشی از الکترون‌ها از باند هدایت در سمت سورس و حفره‌ها از باند ظرفیت در سمت درین، بدست می‌آید.

این ترانزیستورها دو مشکل اساسی دارند، اول آن که به دلیل تفاوت عمده‌ی نوع ماده در سورس و درین (فلز) با کانال (نانولوله‌ی نیمه‌رسانا) و در نتیجه عدم تطابق سطوح فرمی، در محل اتصال سورس و درین با کانال، سد شاتکی ایجاد می‌شود و این سد انرژی باعث افت چشمگیر ترانسپانسی ترانزیستور در حالت روشن شده و جریان حالت روشن ترانزیستور را کاهش می‌دهد، بدین ترتیب سرعت عملکرد ترانزیستور نیز کاهش می‌یابد. از طرفی، این نوع ترانزیستور در شرایطی که $V_{GS} < V_{DS}$ باشد، دارای خاصیت دو قطبی همزمان است که باعث محدود شدن کاربرد آن در معماری‌های متداول CMOS می‌گردد. همان‌طور که می‌دانیم، در ترانزیستورها تک قطبی، تنها یک نوع حامل بار (الکترون یا حفره) در ایجاد جریان الکتریکی نقش دارند، در حالی که در ترانزیستورهای دو قطبی هر دو حامل اکثریت و اقلیت همزمان در ایجاد جریان نقش دارند. به عنوان مثالی از ترانزیستورهای تک قطبی می‌توان به ترانزیستورهای اثر میدانی اشاره کرد و در مورد ترانزیستورهای دو قطبی می‌توان به ترانزیستورهای پیوندی اشاره کرد. همان‌طور که می‌دانیم، تنها از ترانزیستورهای تک قطبی می‌توان در معماری CMOS استفاده کرد.

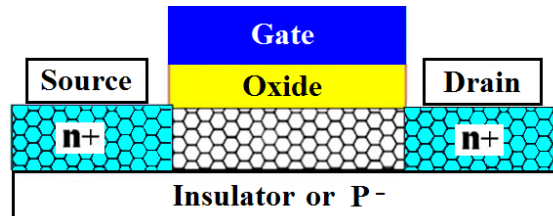

شکل ۲- دیاگرام باند انرژی یک ترانزیستور SB-CNTFET در شرایط مختلف بایاس

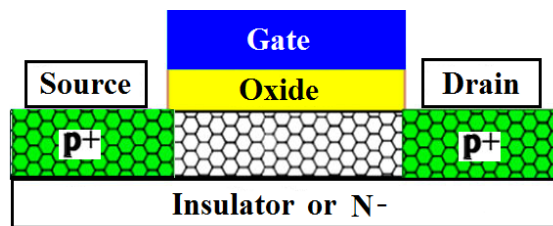
کنفرانس ملی چشم انداز ۱۴۲۰ و پیشرفت های تکنولوژیک مهندسی برق، کامپیوتر و فناوری اطلاعات

Center of Development of
Modern Training of Iran

به منظور رفع اثرات نامطلوب ترانزیستورهای SB-CNTFET، ساختار جدیدی به نام C-CNTFET پیشنهاد شد، که مشابه ترانزیستورهای اثر میدانی تک قطبی MOSFET، اما با سرعت بسیار بیشتر و مصرف توان کمتر بود، از آنجایی که این ترانزیستورها بسیار شبیه به ساختار MOSFET مرسوم هستند، از اینرو، با نام ترانزیستورهای شبیه ماسفت یا MOSFET-Like CNTFET نیز خوانده می شوند. شکل ۳ و ۴ به ترتیب ساختار نوع N و نوع P این ترانزیستور را نشان می دهند [۱۸ و ۱۹].

شکل ۳- ترانزیستور C-CNTFET نوع N

شکل ۴- ترانزیستور C-CNTFET نوع P

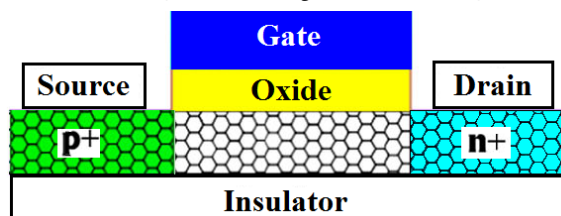
در اینگونه ترانزیستورها، به نانولوله در بخش های نزدیک اتصالات درین و سورس ناخالصی اضافه می شود و قسمتی از نانولوله که در زیر گیت قرار دارد، خالص باقی می ماند، بنابراین، همانطور که مشاهده می شود، این ساختار مشابه ترانزیستورهای مرسوم MOSFET است، با این تفاوت که در این ساختار، به ناحیه ای از کانال که در زیر گیت قرار دارد، ناخالصی اضافه نمی گردد.

ترانزیستورهای C-CNTFET در مقایسه با SB-CNFET دارای دو مزیت عمده می باشند، اول اینکه، عدم وجود سطح شاتکی در این ترانزیستورها باعث کاهش مقاومت اتصال، افزایش سرعت و جریان خروجی بیشتر در حالت روشن می شود. دوم اینکه، با اعمال ناخالصی نوع N در ترانزیستور NCNTFET، حامل های اقلیت که در اینجا حامل های نوع P هستند، در سمت درین فروکش کرده و جریان ترانزیستور فقط شامل الکترون هایی می شود، که از سورس به درین می روند و جهت جریان هم عکس حرکت الکترون هاست، اما در ترانزیستورهای PCNTFET، با اعمال ناخالصی نوع P، حامل های اقلیت که در اینجا حامل های نوع N هستند، در سمت درین فروکش کرده و جریان ترانزیستور فقط شامل حفره هایی است که از سورس به درین می روند و جهت جریان نیز، هم جهت این حفره ها خواهد بود. با توجه به این مطالب، ترانزیستور C-CNTFET تک قطبی بوده و این موضوع، سبب می شود که بتوان از این ترانزیستور در کاربردهای مکملی (CMOS) استفاده کرد، همچنین، این ویژگی با محدود کردن جریان تونل زنی، باعث کاهش جریان حالت خاموش ترانزیستور نیز خواهد شد، علاوه بر این، مشخصه جریان-ولتاژ این ترانزیستور شباهت بیشتری با MOSFET دارد و از مقیاس پذیری بالاتری نیز برخوردار می باشد.

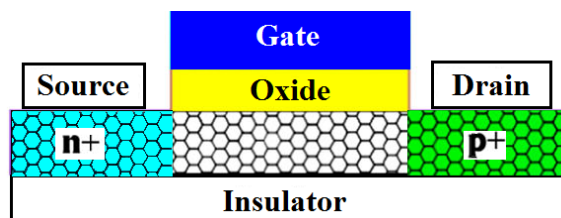
مشکل مهم ترانزیستور C-CNTFET، انباشته شدن الکترون ها (یا حفره ها) در ناحیه ذاتی نانولوله در زیر گیت است، در ترانزیستورهای نوع N اگر حفره ها بتوانند از سمت درین، به کانال ذاتی تونل بزنند، احتمال کمی وجود دارد، که بتوانند از کانال ذاتی به سورس تونل بزنند، بنابراین به مرور زمان این بارها در کانال زیر گیت انباشته خواهند شد، در ترانزیستورهای نوع P نیز همین گونه است، الکترون هایی که از سمت درین، به کانال تونل می زنند، نمی توانند آنجا را ترک کنند و انباشته می شوند، این بارهای انباشته شده سبب می گردد، که گیت نتواند، به صورت موثری نوارهای و باندهای انرژی را برای خاموش کردن افزاره حرکت دهد و کنترل گیت بر روی کانال کم خواهد گردید، با کاهش طول کانال، اثر این پدیده شدیدتر می شود.

⁵ Pile-Up

برای مقابله با مشکل انباشته شدن حامل ها در ترانزیستورهای C-CNTFET، نوع سوم ترانزیستورهای نانولوله ی کربنی، با نام ترانزیستور نانولوله کربنی با تونل - زنی باند به باند یا T-CNTFET ارائه شدند، ساختار این ترانزیستورها در شکل های ۵ و ۶ نمایش داده شده است [۱۸ و ۱۹].

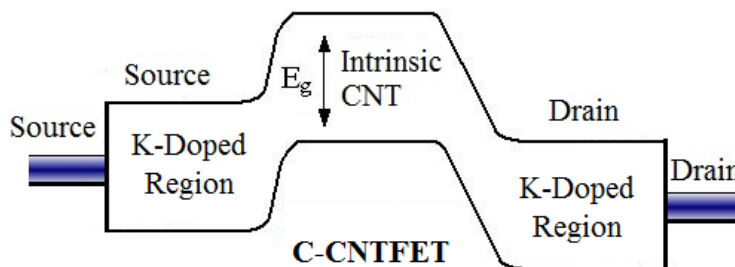
شکل ۵- ترانزیستور T-CNTFET نوع N

شکل ۶- ترانزیستور T-CNTFET نوع P

همان طور که ملاحظه می گردد، این ترانزیستور مشابه ترانزیستور C-CNTFET است، با این تفاوت که کانال نزدیک به سورس در ترانزیستور نوع N با ناخالصی نوع P و در ترانزیستور نوع P با ناخالصی نوع N دوپینگ شده است، این موضوع سبب می شود، که حفره ها و الکترون ها تونل زده به کانال ذاتی، بتوانند به راحتی به سمت سورس منتقل شده و در کانال زیر گیت تجمع نکنند، با این کار علاوه بر کنترل بهتر گیت بر کانال در حالت روشن، در حالت خاموش نیز با ایجاد سدی در دو طرف هر دو جریان تونل زنی حفره ها و الکترون ها فروکش کرده و جریان زیر آستانه فقط ناشی از جریان ترمیونیکیک باندهای انرژی خواهد بود. بنابراین انتظار داریم، که این ترانزیستور دارای جریان حالت خاموش و عکس شیب زیر آستانه ی بسیار کمی باشد، که آن را برای کاربردهای بسیار کم مصرف و زیر آستانه مناسب می سازد. مشکل این ترانزیستور این است که با ایجاد شدن سدی مقابل حامل های اکثریت در سمت سورس، انتظار داریم که جریان حالت روشن بسیار کاهش یابد و ترانزیستور دارای سرعت مناسبی نباشد.

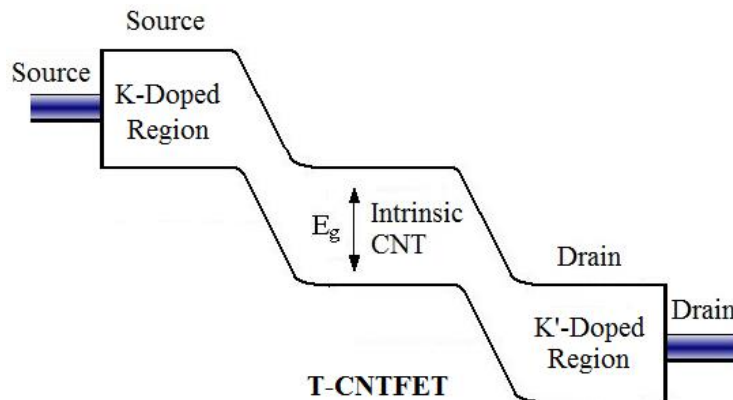
شکل ۷ و ۸، به ترتیب دیاگرام باند انرژی ترانزیستور T-CNTFET و C-CNTFET را نشان می دهند، که با اعمال ولتاژ گیت، ارتفاع سد وسط قابل تغییر است. با توجه به مزایا و معایب بحث شده در مورد انواع ترانزیستورهای مبتنی بر نانولوله و نیز با توجه به شباهت بسیار زیاد C-CNFET با MOSFET از لحاظ ساختار، مشخصه های ذاتی و عملکرد، برای طراحی مدار پیشنهادی در این مقاله، از این نوع ترانزیستور استفاده می شود.

شکل ۷- دیاگرام باند انرژی یک ترانزیستور C-CNTFET

کنفرانس ملی چشم انداز ۱۴۲۰ و پیشرفت های تکنولوژیک مهندسی برق، کامپیوتر و فناوری اطلاعات

Center of Development of
Modern Training of Iran

شکل ۸- دیاگرام بانده انرژی یک ترانزیستور T-CNTFET

۳. طراحی تمام جمع کننده سه ارزیابی پیشنهادی

هدف اصلی طرح پیشنهادی اول (نسخه یک ارائه شده در همین کنفرانس) در حقیقت بهینه سازی سرعت بود، اما هدف اصلی این مقاله ایجاد یک تعادل و توازن بین سرعت و مصرف توان و در حقیقت افزایش کارآمدی مدار پیشنهادی می باشد. با توجه به اینکه در طرح پیشنهادی اول، در دو منطقی که نیاز به تقسیم ولتاژ و تولید منطق ۱ بود، مسیر مستقیمی از منبع تغذیه به زمین ایجاد می شد و این موضوع سبب افزایش مصرف توان ایستای مدار می گردید، لذا، در صدد برآمدیم تا این موضوع را برطرف نماییم، بدین منظور، در شبکه تقسیم ولتاژ مدار تولید کننده Sum و مدار تولید کننده C_{out} از دو ترانزیستور اتصال دیودی استفاده می نماییم و با این کار تا حدود زیادی ارتباط بین منبع تغذیه و زمین قطع شده و از مصرف توان ایستای مدار کاسته می گردد، اما در عوض یک مقدار کمی به تاخیر مدار افزوده می گردد که ناشی از فیلتر شدن منطق های بالا و پایین (V_{dd} و 0) توسط مدار اتصال دیودی می باشد. مقدار کاپاسیتی ترانزیستورهای اتصال دیودی را ($60, 0$) در نظر می گیریم تا فیلتر شدن منطق های بالا و پایین بسیار کم شود و این منطق ها بتوانند آسان تر عبور کنند. شکل ۹ طرح شماتیک کلی مدار پیشنهادی دوم را نشان می دهد.

۴. شبیه سازی، مقایسه و ارزیابی طرح پیشنهادی

شبیه سازی مدار پیشنهادی با استفاده از نرم افزار HSPICE بر مبنای مدل ارائه شده توسط محققان دانشگاه استنفورد صورت گرفته است [۲۰ و ۲۱]. این شبیه سازی در شرایط استاندارد با منبع تغذیه ۰/۹ ولت، در دمای اتاق و در فرکانس کاری ۱۰۰ مگاهرتز انجام گرفته است. همچنین به منظور ارزیابی قابلیت درایو بار خازن و قدرت رانش مدار، در خروجی مدار در هر دو گره Sum و C_{out} خازن های بار ۲ فمتو فارادی مورد استفاده قرار گرفته است. بر این اساس، ما طرح پیشنهادی خود را در فاز گذرا شبیه سازی کرده و پاسخ گذرای مدار پیشنهادی را در حوزه ی زمان استخراج کرده و بر اساس آن شکل موج خروجی مدار را بدست می آوریم تا مدار را از لحاظ عملکرد بررسی نماییم. شکل ۱۰ الگوی ورودی و شکل موج خروجی مدار در حوزه زمان را نشان می دهد. علاوه بر این، نتایج دیگر شبیه سازی، شامل بدترین سناریوی تاخیر، مصرف توان متوسط^۶ و مصرف انرژی متوسط^۷ مدار پیشنهادی محاسبه شده و در جدول ۱ با مدار پیشنهادی اول و سایر مدارهای ارائه شده ی قبلی در این زمینه مقایسه شده است.

⁶ Transient

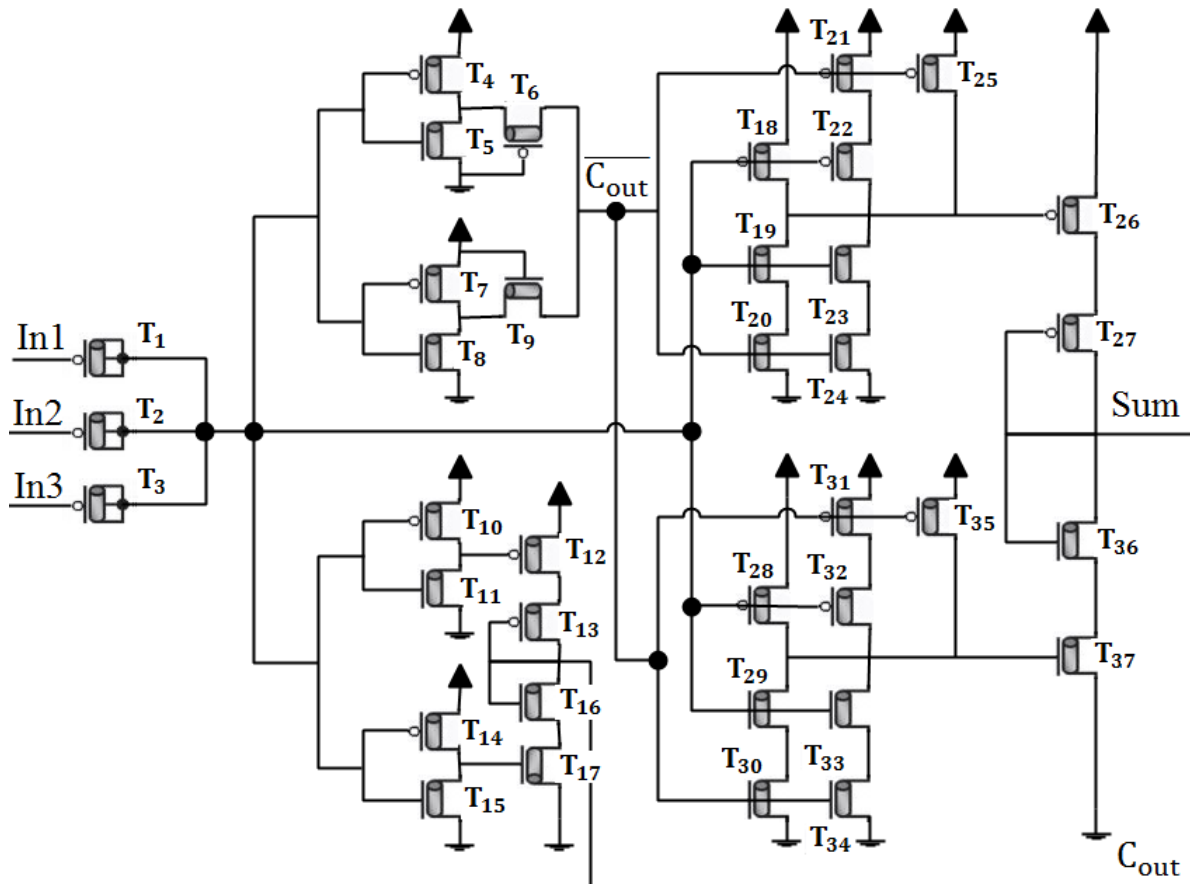
⁷ Worst-Case Delay

⁸ Average Power Consumption

⁹ Average Energy Consumption (Power-Delay Product)

کنفرانس ملی چشم انداز ۱۴۲۰ و پیشرفت های تکنولوژیک مهندسی برق، کامپیوتر و فناوری اطلاعات

Center of Development of
Modern Training of Iran

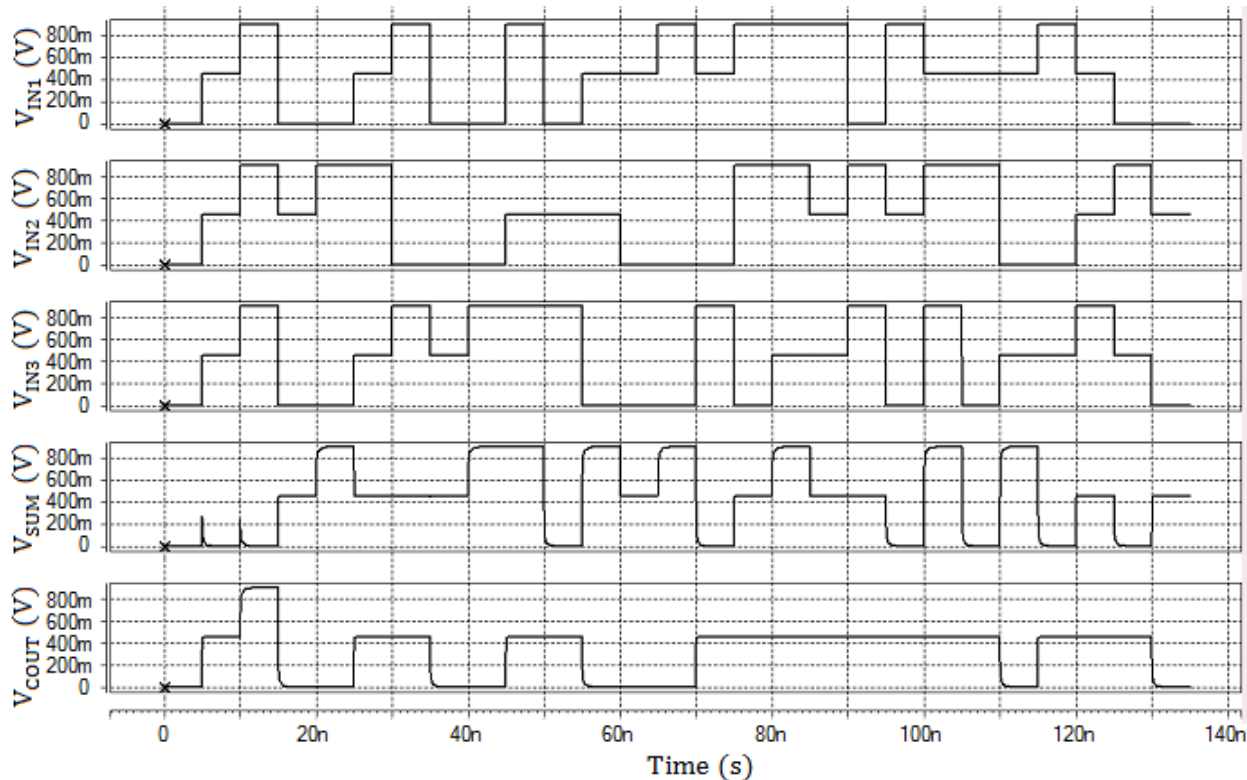
شکل ۹- شماتیک کامل سلول تمام جمع کننده سه ارزشی پیشنهادی

جدول ۱- مقایسه نتایج شبیه سازی مدار پیشنهادی با مدارهای ارائه شده قبلی

مصرف انرژی ($\times 10^{-15}$ J)	مصرف توان متوسط ($\times 10^{-6}$ W)	حداکثر تاخیر ($\times 10^{-12}$ s)	
1.806	6.361	283.8	اولین تمام جمع گر مرجع [۲۲]
5.152	19.71	261.4	دومین تمام جمع گر مرجع [۲۲]
0.5645	1.462	386.1	تمام جمع گر مرجع [۲۳]
0.367	2.209	166.1	تمام جمع گر مرجع [۲۴]
1.7386	26.836	64.786	تمام جمع گر پیشنهادی اول
1.6522	11.073	149.21	تمام جمع گر پیشنهادی دوم

کنفرانس ملی چشم انداز ۱۴۲۰ و پیشرفت های تکنولوژیک مهندسی برق، کامپیوتر و فناوری اطلاعات

Center of Development of
Modern Training of Iran

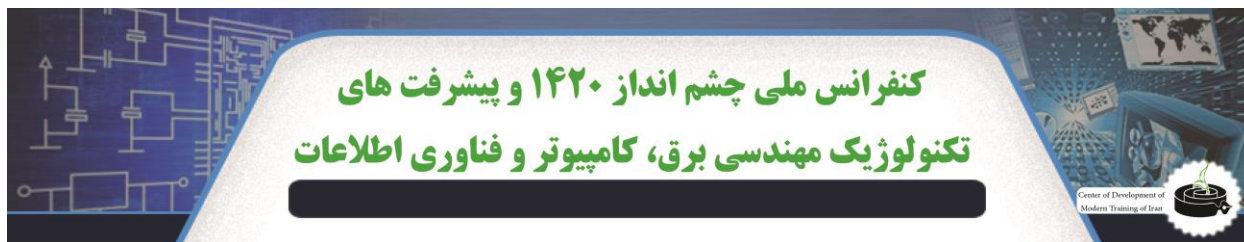
شکل ۱۰- شکل موج های ورودی و خروجی مدار پیشنهادی در حوزه زمان

۵. نتیجه گیری

در این مقاله مرور جامعی بر روی ترانزیستورهای نانولوله کربنی صورت گرفت و بر اساس آن مشخص شد که ترانزیستورهای MOSFET-Like CNTFET بیشترین شباهت را از لحاظ خواص الکتریکی به همتایان MOSFET خود دارند و از این لحاظ بهترین گزینه برای بکارگیری در مدارهای CMOS به حساب می آیند. با این حال هدف اصلی این مقاله ایجاد توازنی بین سرعت و مصرف توان در مدار جمع گر بود. بر این اساس یک تمام جمع کننده سه ارزشی کارآمد بر مبنای ترانزیستورهای نانولوله کربنی ارائه گردید که در کل دارای ۳۷ ترانزیستور بود. در ادامه شبیه سازی کاملی به وسیله ی شبیه ساز HSPICE روی مدار انجام گرفت و نتایج شبیه سازی با کارهای ارائه شده قبلی مقایسه گردید.

مراجع

1. Tans, S.J. Verschuere, A.R.M. Dekker, C., (1998), "Room-Temperature Transistor based on a Single Carbon Nanotube," Nature, Vol. 393, pp. 49-52.
2. Bachtold, A. Hadley, P. Nakanishi, T. Dekker, C., (2001), "Logic Circuits with Carbon Nanotube Transistors" Science, Vol. 294, pp 1317-1320.
3. Wind, S.J. Appenzeller, J. Martel, R. Derycke, V. and Avouris, Ph., (2002), "Vertical Scaling of Carbon Nanotube Field-Effect Transistors using Top Gate Electrodes," Appl. Phys. Lett., Vol. 80, pp 3817-3819.
4. Javey, A. et al., (2002), "High K Dielectrics for Advanced Carbon Nanotube Transistors and Logic Gates," Nature Materials, Vol. 1, pp 241-246.

5. Javey, A. et al., (2003), "Advancements in Complementary Carbon Nanotube Field-Effect Transistors," IEDM '03 Technical Digest. IEEE International, pp 31.2.1-31.2.4.
6. Marulanda, J.M., (2009), "*CURRENT TRANSPORT MODELING OF CARBON NANOTUBE FIELD EFFECT TRANSISTORS FOR ANALYSIS AND DESIGN OF INTEGRATED CIRCUITS*," VDM Verlag Dr. Muller
7. Chen Z. et al., (2006), "An Integrated Logic Circuit Assembled on a Single Carbon Nanotube," *Science*, Vol. 311, No 5768, pp 1735.
8. Raychowdhury, A. Roy, K., (2005), "Carbon-Nanotube-Based Voltage-Mode Multiple-Valued Logic Design," *IEEE Transactions on Nanotechnology*, Vol. 4, No. 2, pp 168-179.
9. Lin, S. Kim, Y.B. and Lombardi, F., (2011), "CNTFET-Based Design of Ternary Logic Gates and Arithmetic Circuits," *IEEE Transactions on Nanotechnology*, Vol. 10, No 2, pp 217-225.
10. IBM builds first IC around a single carbon nanotube [Online]:
Available: <http://phys.org/news/2006-03-ibm-ic-carbon-nanotube.html>
11. Deng, J. Wong, H.S.P., (2007), "A Compact SPICE Model for Carbon-Nanotube Field-Effect Transistors Including Nonidealities and Its Application—Part I: Model of the Intrinsic Channel Region," *IEEE TRANSACTIONS ON ELECTRON DEVICES*, Vol. 54, No. 12, pp 3186-3194.
12. Deng, J. Wong, H.S.P., (2007), "A Compact SPICE Model for Carbon-Nanotube Field-Effect Transistors Including Nonidealities and Its Application—Part II: Full Device Model and Circuit Performance Benchmarking," *IEEE TRANSACTIONS ON ELECTRON DEVICES*, Vol. 54, No. 12, pp 3195-3205.
13. Close, G.F. Yasuda, S. Paul, B. Fujita, S. and Wong, H. P., (2008), "A 1 GHz Integrated Circuit with Carbon Nanotube Interconnects and Silicon Transistors," *Nano Letters*, Vol. 8, No 2, pp 706.
14. Shulaker, M.M. Hills, G. Patil, N. Wei, H. Chen, H. Wong, H.S.P. Mitra, S., (2013), "Carbon Nanotube" Compute. *Nature*, Vol. 501, pp 526–530.
15. Luo, J. et al., (2013), "Compact Model for Carbon Nanotube Field-Effect Transistors Including Nonidealities and Calibrated With Experimental Data Down to 9-nm Gate Length," *IEEE TRANSACTIONS ON ELECTRON DEVICES*, Vol. 60, No. 6, pp 1834-1843.
16. Lee, C.S. et al., (2015), "A Compact Virtual-Source Model for Carbon Nanotube FETs in the Sub-10-nm Regime—Part I: Intrinsic Elements," *IEEE TRANSACTIONS ON ELECTRON DEVICES*, Vol. 62, No. 9, pp 3060-3069.
17. Lee, C.S. et al., (2015), "A Compact Virtual-Source Model for Carbon Nanotube FETs in the Sub-10-nm Regime—Part II: Extrinsic Elements, Performance Assessment, and Design Optimization," *IEEE TRANSACTIONS ON ELECTRON DEVICES*, Vol. 62, No 9, pp 3070-3078.
18. Appenzeller, J. Lin, Y. Knoch, J. Chen, Z. Avouris, P., (2005), "Comparing carbon nanotube transistors—The ideal choice: A novel tunneling device design," *IEEE Trans. Electron Devices*, Vol. 52, no. 12, pp. 2568-2576.
19. Sharifi, F. Moaiyeri, M.H. Navi, K. Bagherzadeh, N., (2015), "Quaternary full adder cells based on carbon nanotube FETs," *J. Comput. Electron.* 14(3), 762–772.
20. Deng, J., (2007), "*Device modeling and circuit performance evaluation for nanoscale devices: silicon technology beyond 45 nm node and carbon nanotube field effect transistors*," PhD thesis, Stanford University.
21. Stanford University CNTFET Model, (2008), Stanford University, Stanford, CA, USA. [Online]. Available: http://nano.stanford.edu/model_stan_cnt.htm
22. Moaiyeri, M.H. Faghieh Mirzaee, R. Navi, K. and Hashemipour, O., (2011), "Efficient CNTFET-based Ternary Full Adder Cells for Nanoelectronics," *Nano-Micro Letters*, Vol. 3, No 1, pp 43-50.
23. Ebrahimi, A. Keshavarzian, P. Sorouri, S. Shahsavari M., (2012), "Low Power CNTFET- Based Ternary Full Adder Cell for Nanoelectronics," *International Journal of Soft Computing and Engineering (IJSCE)*, Vol. 2, No 2, pp 291-295.
24. Keshavarzian, P. Sarikhani, R., (2014), "A novel CNTFET-based ternary full adder," *Circuits Syst. Signal Process*, Vol. 33, No 3, pp 665-679.